

12. 12. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Revoluce ve veřejných zakázkách: Už jste připraveni?

Dne 1. 10. 2016 vstoupil v účinnost nový zákon o zadávání veřejných zakázek (zákon č. [134/2016](#) Sb., dále jen „ZZVZ“), zveřejněný ve Sbírce zákonů na konci letošního dubna. Důvodem pro vydání nového zákona byly tři evropské směrnice z roku 2014 – tzv. obecná zakázková směrnice 2014/24/EU, sektorová směrnice 2014/25/EU a koncesní směrnice 2014/23/EU. Ty společně s rozhodovací praxí Soudního dvora Evropské unie posloužily jako impuls pro výraznou obměnu dosud zažitých postupů při zadávání veřejných zakázek.

Promítnout tyto změny pouhou novelou dosavadního zákona (č. [137/2006](#) Sb.), po předchozích dvaadvaceti (!) novelách za 10 let platnosti tohoto zákona, by bylo nepraktické. Zrodil se tak v pořadí již čtvrtý „zakázkový“ zákon, který pojmul i zadávání koncesí dosud upravených samostatným zákonem (č. [139/2006](#) Sb.) a který si dal za cíl přispět k flexibilnějšímu, efektivnějšímu a administrativně méně náročnému zadávání veřejných zakázek.

ZZVZ opouští tendenci zasahovat do detailů procesu zadávání, které není nezbytné zákonem řešit, a ponechává větší prostor pro uplatnění obecných zásad zadávání (transparentnost, nediskriminace, rovné zacházení, přiměřenost) a povinnosti péče řádného hospodáře. Zákon tím vychází vstříc poptávce po uvolnění regulace, neboť jak ukázaly zkušenosti z předchozích let (zejména po přijetí tzv. „transparentní“ novely v roce 2012), přílišná regulace často bránila rozumným řešením a vedla k neefektivitě u „slušných“, zodpovědných zadavatelů, ačkoli těm druhým stejně v nekalých praktikách nezabránila.

ZZVZ se tak pojí s řadou očekávání i obavami, nakolik jej zadavatelé v praxi správně uchopí a nakolik budou kontrolní orgány nové přístupy skutečně akceptovat.

Hlavní lákadlo: flexibilita zadavatele

Zadavatelé kromě jiného mohou nejprve provést hodnocení nabídek a pouze u vybraného uchazeče dále zkoumat splnění dalších podmínek. Zadavatel již není nucen posuzovat nabídky ostatních účastníků zadávacího řízení, kteří se umístili až na dalších místech v pořadí.

Pro podlimitní zakázky (u stavebních prací až do částky ca 142 mil. Kč bez DPH) mohou veřejní zadavatelé použít jednací řízení s uveřejněním, aniž by museli naplnit důvody jinak platné pro nadlimitní zakázky. Zadavatel tím má možnost jednat o nabídkách a upravovat zadávací podmínky podle potřeby. Pro stavební zakázky do předpokládané hodnoty 50 mil. Kč lze použít zjednodušené podlimitní řízení (dosud použitelné pouze do 10 mil. Kč).

Pro veřejné zakázky pro vybrané „zvláštní“ služby (zejm. zdravotní, sociální, kulturní, bezpečnostní ale i právní služby) zavádí ZZVZ tzv. zjednodušený (light) režim, kde si zadavatel určuje zadávací podmínky a samotný postup v řízení fakticky volně sám. To zároveň dává možnost skutečně přiblížit kontraktační proces způsobu uzavírání smluv soukromými investory.

Jak se dotkne ZZVZ dodavatelů

Dodavatelé ocení flexibilnější možnost doplnění chybějících dokladů či údajů v nabídce, pokud je k tomu zadavatel vyzve. Výslovně je již možná i oprava položkového rozpočtu, včetně opravy nulových položek, nebude-li tím dotčena celková nabídková cena či jiné kritérium hodnocení.

Osvědčení o referenčních zakázkách jsou nově dodavatelé povinni předkládat pouze u stavebních prací; u služeb a dodávek musí stačit pouhý seznam referencí nebo jejich čestné prohlášení.

ZZVZ upravuje ovšem i nové důvody, pro které může být dodavatel vyloučen ze zadávacího řízení. Týkají se např. předchozího závažného profesního pochybení nebo závažných či dlouhodobých pochybení při plnění dřívějšího smluvního vztahu v posledních 3 letech. ZZVZ zároveň umožňuje dodavatelům bránit se vyloučení, pokud prokáží tzv. obnovení způsobilosti (self cleaning). Vhodnými nápravnými opatřeními mohou být např. úplná náhrada újmy, uhrazení dlužných částek nebo aktivní spolupráce s vyšetřujícími orgány.

Pokud je vybraným dodavatelem česká akciová společnost, musí mít výlučně zaknihované akcie. Každý vybraný dodavatel pak je povinen před podpisem smlouvy rozkrýt svou majetkovou strukturu do úrovně fyzických osob s kvalifikovanou účastí („skutečného majitele“), což má sloužit k identifikaci případného střetu zájmu.

Větší transparentnost?

Účelem ZZVZ nebylo zvyšovat primárně transparentnost zadávacího řízení, ale zjednodušit jej. V průběhu nadlimitních řízení nejsou již zadavatelé povinni umožňovat nahlížení do dokumentace. Kontrola průběhu řízení se koncentruje na samotný konec řízení, kdy dodavatelé obdrží oznámení o výběru, včetně všech podstatných informací. Zároveň ZZVZ zavádí speciální úpravu vůči zákonu č. [106/1999](#) Sb., o svobodném přístupu k informacím, a omezuje poskytování informací do skončení zadávacího řízení a informací označených dodavatelem jako důvěrné.

Co s rizikem nízkých cen

ZZVZ pokračuje v trendu posledních let ztraktivnit hodnocení kvality, jako např. odbornosti osob podílejících se na plnění zakázky. Zadavatel může předem stanovit fixní cenu a hodnotit nabídky pouze podle kvalitativních kritérií. Alternativně může využít tzv. dvouobálkové metody, kdy se finanční údaje uvádí v samostatné obálce, otevírané až po vyhodnocení kvality.

Skutečný trhák: nový přístup ke změnám závazků ze smluv

Změny závazků z uzavřených smluv jsou možné při dodržení limitů a podmínek ZZVZ, aniž by se o nich vedlo formální řízení; stačí pouhý dodatek nebo postup předem vyhrazeným způsobem. Změny do 10 % (u stavebních prací do 15 %) původní hodnoty veřejné zakázky, pokud nedosahují limitu podlimitní zakázky a nemění její celkovou povahu, lze provádět bez odůvodnění (tzv. „de minimis“). Pro dodatečná a nepředvídatelná plnění platí další limit 50% původní hodnoty s tím, že dohromady nesmí dojít k nárůstu původní ceny o více než 30%.

. . .

Nový ZZVZ tak přináší řadu možností a příležitostí k nastavení efektivního výběru dodavatele. Nakolik se nové možnosti osvědčí a uchytí v praxi, bude samozřejmě záležet primárně na zodpovědném přístupu zadavatele a kvalitní přípravě zadávacích řízení. Věříme, že zadavatelé se této šance dobře chopí.

Adéla Havlová,
partnerka

[Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelholasek.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)

- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)